

Ministerstwo Cyfryzacji

Sekretarz Stanu
Paweł Olszewski

BM.WP.057.115.2025
Warszawa, 18 sierpnia 2025 r.

**Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP**

Dot. pisma z 3 lipca br. Posłanki na Sejm RP Pani Małgorzaty Pępek w sprawie przeciwdziałania dezinformacji w sieci wśród młodzieży (interpelacja nr 10587)

Szanowny Panie Marszałku,

na wstępie należy zgodzić się ze stwierdzeniem, że zwalczanie dezinformacji i misinformacji powinno mieć charakter systemowy, międzyresortowy i długofalowy.

Zwalczanie dezinformacji stało się jednym z najważniejszych wyzwań współczesnego świata, szczególnie w dobie dynamicznego rozwoju technologii i mediów cyfrowych. Dezinformacja, czyli celowe rozpowszechnianie fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji, nie tylko destabilizuje procesy demokratyczne, ale również zagraża bezpieczeństwu społecznemu i gospodarczemu. Obecnie, gdy granice między rzetelną informacją a fałszywymi treściami są coraz bardziej rozmyte, skuteczna walka z dezinformacją wymaga kompleksowego podejścia, obejmującego edukację społeczeństwa, współpracę międzysektorową oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii. Zjawisko dezinformacji jest szczególnie niebezpieczne w kontekście globalnych kryzysów, czy celowego działania jednego kraju na inny gdzie fałszywe informacje mogą prowadzić do chaosu, rozprzestrzeniania się szkodliwych teorii spiskowych i zagrożeń dla zdrowia publicznego, czy nawet destabilizacji wewnętrznej. Dlatego przeciwdziałanie dezinformacji jest kluczowe dla ochrony demokratycznych wartości, stabilności społecznej i bezpieczeństwa obywateli.

Obecnie, mamy do czynienia z wieloma zagrożeniami, ze względu na prędkość przesyłania informacji i możliwość publikacji w danym kraju z dowolnego miejsca za granicą. Obecnie kraje które próbują na własną rękę walczyć z FIMI (zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informację) i dezinformacją, stoją przed wieloma wyzwaniami. Jednym z najbardziej widocznych jest brak lub niewystarczająca ilość zasobów. Współpraca w zakresie wymiany informacji co do technik operacyjnych, stosowanego oprogramowania, działania grup zajmujących się szerzeniem dezinformacji jest istotnym narzędziem wspierającym zwalczanie tego typu zagrożeń w poszczególnych krajach. Co więcej, w dobie internetu nie da się ograniczyć badań i monitoringu tylko do jednej, wybranej terytorialnie infosfery, ponieważ taka sfera już prawie nie istnieje. Kampanie dezinformacyjne mogą z łatwością przekraczać granice państw, czasami nawet wykorzystując tę transgraniczną działalność do legitymizacji rozpowszechnianych treści. Jednocześnie działania podejmowane przez organy krajowe za granicą są bardzo ograniczone ze względu na szczególne przepisy i procedury obowiązujące za granicą.

Z naszego doświadczenia wynika, że najistotniejsze jest przeciwdziałanie w formie działań wyprzedzających, demaskowanie nieprawdziwych informacji i weryfikacja informacji oraz krytyczne myślenie (Pre-bunking, debunking, and fact-checking), wraz z promowaniem umiejętności korzystania z mediów, są kluczowymi czynnikami przeciwdziałania dezinformacji. Budowanie szerokiej sieci organizacji i organów reprezentujących różne światopoglądy i środowiska może być ważnym czynnikiem zwiększającym zaufanie do weryfikatorów faktów i blokującym niektóre strategie stosowane obecnie przez złośliwych

aktorów. Mamy świadomość i zmierzamy do tego, aby takie działania były szeroko promowane, równoległe z podnoszeniem wiedzy społeczeństwa - to są działania które powinny być wspierane również na poziomie ponad narodowym.

Ministerstwo Cyfryzacji, realizuje wiele działań z zakresu edukacji dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu, skierowanych do dzieci i młodzieży. Corocznie w zależności od zapotrzebowania realizowane są projekty z zakresu współpracy Ministra Cyfryzacji z organizacjami pozarządowymi, a także zadania realizowane przez podlegającą Ministrowi Cyfryzacji Naukową i Akademicką Sieć Komputerową- Państwowy Instytut Badawczy.

Poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane przez Posła pytania będące we właściwości Ministra Cyfryzacji.

Ad 1) Czy Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi obecnie jakiegokolwiek kampanie informacyjne skierowane do młodzieży, rodziców i nauczycieli dotyczące rozpoznawania i zgłaszania fałszywych informacji w sieci? Jeśli tak – jaka jest ich forma, zasięg i planowane rezultaty?

Pytanie skierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Należy jednak wskazać, że w ramach działań Ministerstwa Cyfryzacji wspólnie z NASK-PIB rozpoczynamy realizację projektu Broń się w Necie - jest to zadanie którego realizacja dopiero się rozpoczyna i będzie realizowane do końca bieżącego roku. Celem realizacji przedmiotowego zadania publicznego jest zwiększenie świadomości uczniów szkół ponadpodstawowych na temat powszechnych cyberzagrożeń, takich jak dezinformacja, radykalizacja oraz cyberprzemoc, a także metod przeciwdziałania tym zagrożeniom. Edukacja w zakresie cyberzagrożeń obejmuje zestaw wiedzy, umiejętności i postaw, które mają zapewnić uczniom bezpieczne oraz świadome korzystanie z internetu. Młodzież jest szczególnie narażona na zagrożenia w sieci, takie jak: dezinformacja, radykalizacja oraz cyberprzemoc. W ramach zadania planowane jest zaangażowanie młodzieży i nauczycieli do ukończenia kursów oraz testów wiedzy, opartych na wcześniej ukończonych kursach. W pierwszej kolejności moduły kursów rozwiązywane są przez nauczyciela, który następnie przekazuje je uczniom. Szkolenia zostaną udostępnione w co najmniej 10% szkół ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie Polski i zakładamy, że skorzysta z nich 7 000 uczestników.

Ad 2) Czy Ministerstwo Cyfryzacji prowadzi współpracę z platformami społecznościowymi (Facebook, Instagram, TikTok, YouTube, X, Twitch, Discord itp.) w zakresie oznaczania, usuwania lub ograniczania zasięgu treści dezinformacyjnych? Jakie są efekty tej współpracy? Czy planowane są porozumienia lub nowe regulacje w tym zakresie?

W obowiązującym w pełni od 17 lutego 2024 r. rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Akt o usługach cyfrowych) projektodawca europejski nałożył na dostawców bardzo dużych platform internetowych (VLOP) i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych (VLSE) obowiązki w celu minimalizacji ryzyka wystąpienia negatywnych skutków dla debaty publicznej, transakcji gospodarczych i publicznego rozpowszechniania informacji, opinii oraz dla wywierania wpływu na sposób, w jaki odbiorcy uzyskują i przekazują informacje w internecie.

Ministerstwo Cyfryzacji pracuje nad przystosowaniem polskiego porządku prawnego do unijnego Aktu o usługach cyfrowych. Zgodnie z tym Aktem, platformy cyfrowe muszą przeciwdziałać zagrożeniom związanym z rozpowszechnianiem nielegalnych treści. Zobowiązane zostały do wprowadzenia mechanizmów pozwalających użytkownikom na sygnalizowanie takich treści, i szybkie reagowanie na takie zgłoszenia. Przepisy Aktu

wprowadzają wobec największych platform dodatkowe wymogi, w tym ustanowienia planów zmniejszania ryzyka, podlegających audytom. Plany mają dotyczyć ryzyka systemowego stwarzanego przez te firmy, takiego jak dezinformacja, manipulacje wyborcze, cyberprzemoc wobec kobiet czy niegodziwe traktowanie małoletnich w celach seksualnych. Za nadzór nad przestrzeganiem tych przepisów przez platformy odpowiada Komisja Europejska (w przypadku największych platform) oraz krajowi Koordynatorzy ds. usług cyfrowych (w przypadku pozostałych platform). W Polsce na Koordynatora wyznaczony został Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej. W przypadku więc niewywiązywania się przez platformy z obowiązków określonych w Akcie, w tym zapewnienia możliwości zgłoszenia treści nielegalnych (w tym na przykład dezinformacji), użytkownik może zgłosić do Koordynatora wystąpienie takiej sytuacji.

Obok tego przeciwko zjawisku dezinformacji w internecie aktywnie działa NASK-PIB, m.in. analizując wpływ dezinformacji na społeczeństwo obywatelskie, demokratyczne wybory oraz poziom zaufania do mediów i instytucji publicznych. W przypadku stwierdzenia występowania dezinformacji w internecie, można zgłosić to do NASK-PIB za pomocą internetowego formularza.

Zadanie przeciwdziałania Dezinformacji w aspekcie technicznym realizowane jest przez NASK-PIB m.in. w ramach dotacji „Monitoring treści o potencjale dezinformacyjnym w mediach społecznościowych oraz prace rozwojowe nad usprawnieniem narzędzi wspierających budowanie odporności administracji publicznej oraz społeczeństwa wobec zjawiska dezinformacji poprzez działania naukowe i edukacyjne”. W ramach projektu realizujemy ciągły monitoring infosfery. W związku z tym NASK-PIB współpracuje z platformami społecznościowymi dzięki czemu treści wykrywane przez i zgłaszane do NASK-PIB są na bieżąco usuwane. Efektem współpracy jest szybka reakcja na nasze zgłoszenia oraz nadawanie przez Platformy wysokiego priorytetu zgłoszeniom NASK-PIB. Ma to jednoznaczne przełożenie na skuteczność w przeciwdziałaniu dezinformacji.

Eksperti NASK biorą także udział w konferencjach i wydarzeniach dotyczących zwalczania dezinformacji. Analizują zjawiska dezinformacji, przygotowując opracowywania ilościowe oraz/lub jakościowe treści dezinformacyjnych z uwzględnieniem: FIMI, DIMI, infosfery polskiej, rosyjskiej oraz chińskiej. NASK-PIB prowadzi też badania nad wpływem dezinformacji na społeczeństwo oraz badania na temat predykcji trendów w dezinformacji i polaryzacji społecznej. Prowadzi również działania edukacyjne dla administracji publicznej oraz różnych grup społecznych (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie przeciwdziałania dezinformacji.

Ad 3) Czy uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych są obecnie objęci systemowymi programami edukacji medialnej i cyfrowej, uczącymi rozpoznawania manipulacji, analizowania źródeł informacji i rozumienia mechanizmów działania algorytmów platform społecznościowych? Czy Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje rozszerzenie tych działań?

Pytanie skierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Należy jednak zwrócić uwagę, że Ministerstwo Cyfryzacji wraz z NASK-PIB realizuje szereg inicjatyw, programów i akcji edukacyjno-informacyjnych, które mają na celu zwiększyć bezpieczeństwo dzieci w internecie. W NASK-PIB prowadzone są projekty o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym na rzecz bezpieczeństwa użytkowników internetu oraz podnoszenia poziomu świadomości i kompetencji cyfrowych. W ramach Działu Profilaktyki Cyberzagrożeń NASK podejmowane są działania związane z kształtowaniem świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa w sieci dzieci i młodzieży poprzez m.in. prowadzenie warsztatów, lekcji oraz szkoleń, organizacji konferencji, organizacji ogólnopolskich obchodów Dnia Bezpiecznego Internetu (DBI), opracowywania narzędzi edukacyjnych, realizacji społecznych kampanii medialnych.

Wśród podejmowanych tematów znajdują się, m.in.: cyberprzemoc i hejt, wizerunek w sieci, ślad cyfrowy, prywatność, higiena cyfrowa, cyfrowy dobrostan, socjotechnika, nielegalne i szkodliwe treści w internecie, dezinformacja, edukacja medialna. Więcej informacji na ten temat dostępnych jest pod adresem www.cyberprofilaktyka.pl¹. Obok tego w roku szkolnym 2024/2025 trwa cykl comiesięcznych lekcji online dot. zagrożeń w mediach społecznościowych, dedykowanych uczniom szkół podstawowych, które prowadzone są przez specjalistów z Działu Profilaktyki Cyberzagrożeń NASK.

W okresie październik 2022 – wrzesień 2024 NASK-PIB wraz partnerami z Łotwy (Latvian Internet Association) oraz Rumunii (Save the Children Romania) realizował projekt "Make it clear - educating young people against disinformation online" w ramach programu Komisji Europejskiej „Kreatywna Europa”. Celem projektu było rozwijanie u młodzieży kompetencji informacyjnych, a także świadomego i krytycznego podejścia do treści udostępnianych w mediach, w szczególności w mediach społecznościowych. W ramach projektu przygotowano liczne materiały edukacyjne (w pięciu wersjach językowych: PL, EN, UA, RO, LV) adresowane do nauczycieli i osób pracujących z dziećmi, rodziców oraz młodzieży w wieku 11-17 lat. Na stronie projektu www.makeitclear.edu.pl znaleźć można takie materiały, jak: 8 modułów lekcji dla uczniów w wieku 11-13 lat, 8 modułów lekcji dla uczniów w wieku 14-17 lat, edukacyjna gra planszową „Digital brainiacs” (z opcją wydruku w domu lub szkole), „Me(nu)todyka” - narzędzie wspierające pracę nauczycieli z uczniami, podcast, nagrania eksperckie z konferencji. Materiały te wspierają edukatorów w rozwijaniu u uczniów umiejętności weryfikowania prawdziwości informacji zamieszczanych online, a także rozpoznawania i odpowiedniego reagowania na dezinformację w internecie. W narzędziach edukacyjnych poruszane i rozwijane są takie tematy, jak m.in.: dezinformacja, higiena cyfrowa, partycypacja obywatelska, odróżnianie faktów od opinii.

Ministerstwo Cyfryzacji wspólnie z NASK-PIB rozpoczyna realizację projektu Broń się w Necie - to zadanie opisane zostało szerzej w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Również inne polskie instytucje – w tym Urząd Komunikacji Elektronicznej oraz Urząd Ochrony Danych Osobowych – prowadzą kampanie edukujące dzieci na temat szeroko rozumianej cyberhigieny. Prezes UKE od 2017 r. prowadzi kampanię „Klikam z głową”, której celem jest promowanie bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń telekomunikacyjnych wśród uczniów. W trakcie zajęć porusza się tematy niebezpiecznych zjawisk związanych z korzystaniem z sieci, patostreamingu, uzależnienia od internetu i portali społecznościowych, sextingu, cyberprzemocy, phishingu wraz z poradami jak sobie z nimi radzić.

Warto także podkreślić, że Ministerstwo Cyfryzacji w poprzednich latach podejmowało walkę z dezinformacją dotyczącą 5G: sieci telekomunikacyjnej nowej generacji. W tym zakresie walka z dezinformacją dotyczyła szkodliwości 5G czy wpływu pola elektromagnetycznego na zdrowie i życie. Była jednym z głównych celów projektu „Sprawna telekomunikacja mobilna jako klucz do rozwoju i bezpieczeństwa” zrealizowanego przez MC wraz z Ił-PIB w ramach POPC. Nieznajomość podstawowych pojęć oraz zasad fizyki, dzięki którym działają usługi telekomunikacyjne mogą prowadzić do szerzenia się fake newsów. Dlatego w ramach projektu starano się dotrzeć do odbiorców przy wykorzystaniu różnych form przekazu, w tym artykułów, w których zestawiano popularne w sieci fake newsy z powszechnie obowiązującą wiedzą naukową (np. #PowiedzSprawdzam); ulotek i broszur (np. „5G z czym to się je?”); audycji radiowych

¹ NASK-PIB opublikował w tym miejscu również podręcznik, skierowany do nauczycieli i edukatorów składający się z sześciu części, które omawiają kluczowe zagadnienia związane z edukacją medialną, odpornością na dezinformację oraz rozwijaniem umiejętności krytycznej analizy treści. Podręcznik dostępny jest na stronie www.zakladce.gov.pl "Poradniki i publikacje".

w Polskim Radiu; podcastów; podręcznika ze scenariuszami lekcji z fizyki, objaśniającymi jak działa współczesna sieć komórkowa. Wyżej wymienione materiały, jak i inne są dostępne na dedykowanej stronie [gov.pl/5g](https://www.gov.pl/5g).

Ad 4) Czy rząd planuje uruchomienie państwowej platformy do zgłaszania fake newsów i dezinformacji? Jeśli nie – czy rozważana jest taka inicjatywa?

Obecnie posiadamy szybki kanał umożliwiający zgłaszanie przypadków dezinformacji właściwym służbom. Dezinformację można zgłaszać poprzez stronę internetową <https://www.zglos-dezinformacje.nask.pl/> do czego gorąco zachęcamy.

Ad 5) Czy Ministerstwo Cyfryzacji lub inne instytucje rządowe wspierają finansowo i organizacyjnie niezależne inicjatywy fact-checkingowe, organizacje pozarządowe lub projekty badawcze zajmujące się walką z dezinformacją? Jeśli tak – w jakim zakresie?

Należy podkreślić, że najsilniejszym orężem w walce z dezinformacją jest wzmocnienie umiejętności weryfikacji informacji i wykrywania tych fałszywych, dzięki czemu polskie społeczeństwo staje się coraz odporniejsze na działania dezinformacyjne z wewnątrz jak i spoza Polski. W najbliższym czasie planowane są działania wspierające organizacje pozarządowe zajmujące się walką z dezinformacją, jednakże na chwilę obecną projekt jest jeszcze w fazie koncepcyjnej. Obecnie realizujemy wiele zadań, jak kampanie medialne związane z zagrożeniem dezinformacją² czy projekty wspólne z NASK-PIB.

Warto również wskazać, że Ministerstwo Cyfryzacji w dniu 5 kwietnia 2024 r. zawarło z NASK-BIP umowę dotacji na finansowanie realizacji zadania publicznego pn. „Osłona informacyjna kampanii wyborczej 2024 r.”. Łączna wartość dotacji wyniosła 3 774 030,00 zł. Przedmiot umowy dotyczył wyborów samorządowych oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego, a do ustalonych między stronami zadań beneficjenta należał:

- a) monitoring serwisów społecznościowych pod kontem treści dezinformacji wyborczej,
- b) współpraca z podmiotami zewnętrznymi (jak np. Google, Meta) w odniesieniu do działań dezinformacyjnych związanych z wyborami w 2024 r.,
- c) utrzymanie i rozwój serwisu www.bezpiecznewybory.pl oraz wymiany informacji pomiędzy interesariuszami a obywatelami RP,
- d) obsługę zgłoszeń dot. ew. dezinformacji polegającą m.in. na weryfikacji treści zawartych w zgłoszeniach, przekierowaniu informacji do odpowiednich podmiotów, udzieleniu odpowiedzi przez zespół analityków NASK,
- e) organizację spotkania edukacyjnego pod kontem zjawiska dezinformacji,
- f) przygotowanie dwóch raportów dot. dezinformacji odnotowanej podczas wyborów samorządowych oraz wyborów do PE.

Zadania podlegały realizacji w terminie od dnia 1 kwietnia do 31 grudnia 2024 r.

Ad 6) Czy prowadzone są badania opinii publicznej dotyczące świadomości zagrożeń dezinformacją, zwłaszcza wśród młodzieży? Czy Ministerstwa posiadają dane ilościowe i jakościowe dotyczące skali zjawiska?

Problem mowy nienawiści, dezinformacji i misinformacji opisuje badanie NASK-PIB pt. „Nastolatki 3.0. Raport z ogólnopolskiego badania uczniów” z 2023 r. Według tego dokumentu ponad dwie trzecie spośród badanych dzieci i młodzieży (68,4%) twierdzi, że w internecie poważnym problemem jest mowa nienawiści. Zwiększa się także wśród nastolatków poczucie, że osoby, które obrażają innych w internecie, unikają odpowiedzialności za popełnione czyny. W 2018 r. jedna trzecia respondentów (36%)

² <https://www.gov.pl/web/baza-wiedzy/nie-pozwol-by-dezinformacja-zmienila-cie-w-trolla--nowa-odslona-kampanii-ministerstwa-cyfryzacji-i-nask>

uważała, że tzw. internetowi hejterzy są bezkarni. W 2022 r. odpowiedź twierdzącą wyraziła już ponad połowa badanych (51,3%). Dwie piąte nastolatków (40%) nie zgłasza problemów z przemocą jaka spotkała ich w internecie. Niepokojący jest fakt, że co czwarty nastolatek (24,9%) nie jest w stanie określić, czy sytuacje, które obserwuje w internecie, są formą przemocy.

Ponad dwie piąte (43,7%) młodzieży twierdzi, że w internecie nie można odróżnić informacji prawdziwych od fałszywych. W porównaniu do wyników badania w 2018 r. odsetek małoletnich deklarujących taką odpowiedź nieznacznie spadł, bo wówczas wyniósł on 49%. Niewątpliwie pozytywną informacją jest to, że ponad połowa nastolatków (52,9%) deklaruje, że weryfikuje informacje jakie może znaleźć w internecie. Dla prawie co trzeciego nastolatka (31%) wiarygodną informacją jest taka, która jest przekazywana przez wiele osób oraz liczne źródła w mediach (w tym social mediach) jednocześnie. Przy ocenie wiarygodności informacji mniej więcej połowa badanych kieruje się przede wszystkim zaufaniem do medium, na której pojawia się informacja (51,7%) oraz przekonaniem o uczciwości przekazującego informację (51,4%).

Ponadto NASK-PIB przeprowadza inne własne badania i analizy dotyczące zagadnienia dezinformacji, które znaleźć można na stronach NASK-PIB³.

Ad 7) Czy rozważane są zmiany legislacyjne zwiększające odpowiedzialność platform internetowych za treści publikowane przez użytkowników, w szczególności w kontekście niepełnoletnich odbiorców i treści dezinformacyjnych?

Jak zostało już wskazane w odpowiedzi na pytanie nr 2 podjęte zostały prace dotyczące przystosowania polskiego porządku prawnego do unijnego Aktu o usługach cyfrowych. W Ministerstwie Cyfryzacji przygotowywany jest projekt ustawy wdrażającej przepisy Aktu.

W ramach Unii Europejskiej kwestia skutecznego przeciwdziałania dezinformacji oraz podejmowania działań wobec platform cyfrowych w sytuacjach nadzwyczajnych, przy zachowaniu proporcjonalności i poszanowania dla praw podstawowych została uregulowana w unijnym rozporządzeniu 2022/2065 Akt o usługach cyfrowych (DSA). W ramach tego aktu prawnego zawarte zostały rozwiązania mające ograniczać ryzyka związane m.in. z dezinformacją i szkodliwymi treściami. W tym aspekcie mówimy tutaj głównie o obowiązkach, które dotyczą bardzo dużych platform internetowych (VLOP), wyszukiwarek internetowych (VLOSE), tj. głównie obowiązek identyfikacji (art. 34) i ograniczania ryzyk systemowych (art. 35). Wpisuje się w to identyfikowanie przez VLOP i VLOSE zamierzonej manipulacji ich usługi (np. kampanie dezinformacyjne) i przeciwdziałanie im (np. zwiększenie zasobów przeznaczonych do wykrywania takich kampanii, czy też wzmocnienie zespołów odpowiadających za moderację treści).

Komisja Europejska wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci i młodzieży do korzystania z możliwości jaki daje internet, przy jednoczesnym zminimalizowaniu związanych z nim zagrożeń (nielegalne i szkodliwe treści) przygotowała wytyczne w sprawie środków zapewniających wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony nieletnich w Internecie (zgodnie z art. 28 ust. 4 Aktu o usługach cyfrowych). Przyjęte wytyczne stanowią kamień milowy w działaniach Komisji na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Do kluczowych wytycznych należą:

- domyślne ustawienie prywatnych kont osób małoletnich;
- modyfikacja systemów rekomendacji platform;
- danie dzieciom możliwości blokowania i wyciszenia dowolnego użytkownika;
- zabronienie pobierania lub wykonywania zrzutów ekranu treści publikowanych przez małoletnich;

³ <https://www.nask.pl/dezinfo> oraz <https://nask.pl/weryfikuje>.

- domyślne wyłączenie funkcji, które przyczyniają się do nadmiernego użytkowania, jak na przykład automatyczne odtwarzanie, czy powiadomienia push;
- zadbanie o to, aby brak wiedzy z zakresu handlu u małoletnich nie był wykorzystywany (eliminacja narażenia na praktyki komercyjne o charakterze manipulacyjnym, jak na przykład skrzynki z łupami);
- wprowadzenie środków mających na celu udoskonalenie narzędzi moderacji i raportowania.

Pełna treść wytycznych dostępna jest na stronie [Komisji Europejskiej](#).

Komisja Europejska opracowuje metodę weryfikacji wieku, z której będą mogły korzystać platformy internetowe. Metoda ma być przyjazna dla użytkownika i jednocześnie chronić jego prywatność. Aktualnie projekt rozpoczyna fazę pilotażową, w trakcie której oprogramowanie do weryfikacji wieku będzie testowane i dalej dostosowywane we współpracy z państwami członkowskimi, platformami internetowymi i użytkownikami końcowymi. Projekt dotyczący weryfikacji wieku ma zapewnić metodę umożliwiającą użytkownikom potwierdzenie ukończenia 18 lat w przypadku dostępu do ograniczonych treści dla dorosłych, takich jak pornografia dziecięca, bez ujawniania żadnych innych danych osobowych.

Ponadto, co ważne, DSA nadało Komisji Europejskiej uprawnienia nadzorcze względem bardzo dużych platform internetowych (VLOP) oraz wyszukiwarek internetowych (VLOSE).

Dzięki tym uprawnieniom Komisja Europejska obecnie prowadzi postępowania naruszeniowe wobec dużych platform. Należy szczególną uwagę zwrócić na postępowania prowadzone wobec spółek, które dostarczają usługi cyfrowe dostępne także dla dzieci i młodzieży:

- Facebook;
- Instagram;
- Pornhub;
- Stripchat;
- Temu;
- TikTok Technology Limited (TikTok);
- X;
- XNXX;
- XVideos.

We wskazanych postępowaniach Komisja Europejska skierowała do spółek świadczących powyższe usługi cyfrowe wnioski o udzielenie informacji na temat środków podjętych w celu wypełnienia obowiązków nałożonych na nich przez Akt o usługach cyfrowych. Komisja bada, czy dana spółka mogła naruszyć przepisy DSA i jeśli dokona ustaleń, że spółka naruszyła obowiązki wymagane przepisami DSA, będzie mogła zobowiązać ją do wypełnienia konkretnych wymagań. Złamanie przyjętych zobowiązań będzie równoznaczne z naruszeniem DSA i będzie mogło skutkować nałożeniem przez Komisję kar finansowych.

Pełne informacje na temat prowadzonych postępowań przeciwko bardzo dużym platformom internetowym i wyszukiwarkom w ramach DSA są dostępne pod linkiem [Supervision of the designated very large online platforms and search engines under DSA | Shaping Europe's digital future](#).

Na ten moment nie są rozważane zmiany legislacyjne zwiększające odpowiedzialność platform internetowych za treści publikowane przez użytkowników. W obecnej sytuacji państwa członkowskie UE śledzą wyniki wspomnianych postępowań prowadzonych przez

Komisję Europejską. Pierwsze decyzje Komisji będą oceną dla Unii Europejskiej, czy przepisy DSA są wystarczająco efektywne i zapewniają bezpieczeństwo obywateli w Internecie, czy też wymagają modyfikacji.

Ponadto wspomnieć należy, że w Ministerstwie trwają także prace nad projektem ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie. Chociaż projekt tej ustawy nie przewiduje jednoznacznie walki z dezinformacją, przewiduje on obowiązki nakładane na platformy cyfrowe w zakresie ograniczenia osobom małoletnim dostępu do treści pornograficznych, za pomocą weryfikacji wieku. Obecnie projekt ten znajduje się na etapie konsultacji publicznych. Należy jednak podkreślić, że projekt nie dotyczy treści nielegalnych, lecz takich, które nie powinny być dostępne wyłącznie dla dzieci.

Ad 8) Czy w szkołach dostępne są narzędzia wspierające nauczycieli w prowadzeniu zajęć przeciwdziałających dezinformacji – takie jak gotowe scenariusze lekcji, materiały edukacyjne, platformy cyfrowe? Czy planowane są szkolenia dla nauczycieli w tym zakresie?

W tym zakresie udzielono odpowiedzi w punkcie 3.

Dodatkowo należy wskazać, że Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z NASK-PIB zaprojektowało Ogólnopolską Sieć Edukacyjną (OSE), czyli publiczną sieć telekomunikacyjną obejmującą szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, gwarantująca im dostęp do szybkiego, bezpłatnego i bezpiecznego internetu. Sieć została uruchomiona, aby wspomagać proces kształcenia w placówkach edukacyjnych, podnosić poziom cyfrowych kompetencji uczniów i kadry pedagogicznej, dostosować proces dydaktyczny do wymagań współczesnego świata, a także promować zasady higieny cyfrowej i bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych, w tym do bezpiecznego poruszania się w wirtualnej rzeczywistości, jej rozumienia i właściwego interpretowania napotkanych tam treści. Ponadto w ramach OSE dostępne jest repozytorium cyfrowych treści edukacyjnych - zawierające materiały edukacyjne i kursy dla dzieci oraz nauczycieli, mogące również stanowić podstawę scenariusza zajęć, przygotowane przez Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z NASK. Dostępne one są w internecie na stronie [ose.it-szkoła](#) i dotyczą różnych tematów cyfrowych, z wyszczególnieniem cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej.

Minister Cyfryzacji realizuje także projekty wspierające nauczycieli i uczniów w poszerzaniu kompetencji o bezpieczeństwie online. Jednym z takich projektów są „Cyberlekcje”. Projekt Cyberlekcje stanowi kompleksowe wsparcie dla szkół w edukowaniu uczniów w obszarze cyberbezpieczeństwa i świadomego korzystania z informacji w sieci. Projekt Cyberlekcje Minister Cyfryzacji realizuje we współpracy z Państwowym Instytutem Badawczym NASK od 2021 r. Działania te obejmują również problematykę przeciwdziałania dezinformacji.

W ramach tej inicjatywy powstały jak dotąd 22 gotowe scenariusze lekcji skierowane do różnych grup wiekowych uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Tematyka obejmuje szeroki zakres zagadnień, takich jak:

- bezpieczeństwo online;
- prywatność w sieci;
- relacje i zagrożenia w internecie;
- zarządzanie danymi;
- nadużywanie technologii;
- dobrostan psychiczny;
- krytyczne podejście do informacji online.

Dla szkół podstawowych (klas 4-6) został opracowany scenariusz lekcji pt. Dezinformacja – zagrożenie XXI wieku⁴.

W 2024 r. zrealizowano pilotaż nowej odsłony projektu, w ramach którego:

- przeprowadzono 7 całoniedziowych szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa dla nauczycieli w województwie mazowieckim;
- zorganizowano 2-godzinne szkolenia w placówkach oświatowych;
- przeprowadzono lekcje pokazowe dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Przeprowadzone w 2024 r. przez NASK-PIB pilotażowe szkolenia kadry pedagogicznej oraz lekcje pokazowe na bazie scenariuszy Cyberlekcji 3.0, wskazały na dużą potrzebę kontynuacji projektu na terenie całej Polski, a także rozszerzenie jego zakresu o nowe scenariusze. Wyniki zrealizowanej wśród nauczycieli ankiety wykazały, że ponad 95% uczestników szkoleń uznało zdobyte informacje za bardzo przydatne, a ponad połowa zadeklarowała wykorzystanie materiałów jeszcze w bieżącym roku szkolnym.

W ramach edycji Cyberlekcje 2025–2026 przewidziano:

- 2-dniowe szkolenia dla dyrektorów i nauczycieli w każdym województwie (łącznie: 1125 dyrektorów i 2250 osób z kadry pedagogicznej);
- realizację zajęć opartych na scenariuszach Cyberlekcji dla uczniów oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej i rodziców/opiekunów w szkołach, które zgłoszą taką potrzebę;
- organizację ogólnodostępnych lekcji online – 22 w 2025 r. i 30 w 2026 r.

Ponadto, w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez nauczycieli, w projekcie zaplanowano opracowanie 15 nowych scenariuszy zajęć, w tym dotyczących tematu cyberprzemocy, rozpoznawania fałszywych informacji oraz sztucznej inteligencji w codziennym życiu.

Kompletne materiały edycji 2021-2024 są dostępne do pobrania w powszechnie dostępnej bazie wiedzy cyberbezpieczeństwa na portalu gov.pl w zakładce [CyberEdukacja](#), a także (edycja 2023) na [Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#), narzędziu prowadzonym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Kolejną inicjatywą z zakresu cyberedukacji realizowanej przez Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z NASK-PIB jest projekt „[Bezpieczni w sieci](#)”. Stworzona w ramach projektu platforma zawiera treści edukacyjne promujące cyberbezpieczeństwo. Nauczyciele i uczniowie klas 7–8 szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych mogą korzystać łącznie z 24 e-kursów w 8 modułach (Cyberprzemoc, Cyberzagrożenia, Cyfrowe ślady i wizerunek online, Fałszywe informacje, Nielegalne i szkodliwe treści w internecie, Prywatność w cyfrowym świecie, Cyfrowa higiena, nadużywanie internetu oraz nowych technologii oraz Bezpiecznie w grach Cyfrowych). Dodatkowo, na platformie znajdują się materiały pomocnicze – poradniki zawierające scenariusze lekcji, które ułatwią nauczycielom przeprowadzanie zajęć. Uczniowie i nauczyciele po zakończeniu poszczególnych modułów i uzyskaniu pozytywnego wyniku w teście sprawdzającym mają możliwość uzyskania certyfikatów.

Ad 9) Czy Ministerstwa rozważają współpracę z popularnymi influencerami i twórcami internetowymi, którzy mają realny wpływ na młodzież, w celu prowadzenia kampanii edukacyjnych na temat dezinformacji?

Tak, taka współpraca jest prowadzona m.in. w ramach projektu „Osłona informacyjna kampanii wyborczej 2025 r.” (działanie wchodzące w skład Parasola Wyborczego),

⁴ <https://www.gov.pl/web/baza-wiedzy/klasy-4-6-dezinformacja---zagrozenie-xxi-wieku>

Elementem projektu było przeprowadzenie szkoleń związanych z identyfikacją treści dezinformacyjnych dla influencerów zaangażowanych w proces wyborczy. Oczywiście realizacja każdego z projektów wiąże się z koniecznością dostosowania promocji do grup docelowych i w działaniach skierowanych do młodzieży może pojawiać się współpraca z osobami, które wpływają bezpośrednio na młodzież.

Ad 10) W jaki sposób Państwo oceniają skuteczność dotychczasowych działań na rzecz walki z dezinformacją w sieci? Czy istnieje system monitoringu i ewaluacji wpływu podejmowanych działań na świadomość informacyjną młodych użytkowników?

Ministerstwo Cyfryzacji nie posiada systemu monitoringu wpływu podejmowanych działań na świadomość informacyjną młodych użytkowników, poza wykorzystaniem raportów i badań przeprowadzanych przez NASK-PIB. Trzeba podkreślić, że statystyki dotyczące zakresu dezinformacji w internecie nie są jednoznaczne, ze względu na złożoność tego tematu i różne sposoby interpretowania dezinformacji. Walka z dezinformacją w opinii Ministerstwa Cyfryzacji jest zagadnieniem kompleksowym, które wymaga współpracy wielu resortów. Obok podejmowanych działań regulacyjnych, w tym związanych z wykonywaniem Aktu o usługach cyfrowych, nieodzowna jest kontynuacja działań edukacyjnych w tym zakresie.

Ministerstwo Cyfryzacji w zakresie zwalczania dezinformacji od wielu lat realizuje projekty mające na celu wykrywanie tego typu działań identyfikowanie sprawców, oraz wzmocnienie odporności społeczeństwa na fałszywe informacje publikowane w Polskiej infosferze. Nie jest możliwe w prosty sposób dokonanie oceny, gdyż dezinformacja jest powiązana z wieloma aspektami, tematy dezinformacji zmieniają się w czasie, są związane z wydarzeniami międzynarodowymi, sytuacją polityczną, epidemiologiczną i wieloma innymi aspektami. Z tego powodu nie da się w prosty mierzalny sposób określić skuteczności działań, gdyż np. niewykrycie żadnych działań dezinformacyjnych może zarówno oznaczać, że zwalczanie i edukacja przyniosły skutek i nie ma w polskiej infosferze takich informacji, jak i że działania w tym zakresie są nieskuteczne. Prowadzimy analizy jakościowe i widząc skalę wykrytych nieprawdziwych informacji nie ustajemy w walce z osobami celowo wprowadzającymi obywateli w błąd. Większość informacji zarówno ilościowych, jak i jakościowych dotyczących zjawiska dezinformacji jest publikowana na stronach internetowych [Ośrodka Analiz Dezinformacji NASK](#).

Ad 11) Czy rozważają Państwo możliwość stworzenia mechanizmu odpowiedzialności prawnej za świadome szerzenie dezinformacji, w szczególności gdy dotyczy ona zdrowia publicznego, bezpieczeństwa państwa lub porządku konstytucyjnego?

Obecnie opracowywane są przepisy mające na celu wdrożenie do polskiego prawa zapisów Aktu o Usługach Cyfrowych (DSA) który to reguluje m.in. kwestie związane z przeciwdziałaniem dezinformacji. Wskazane w pytaniu kwestie odpowiedzialności prawnej są również przedmiotem analiz w kontekście ujęcia zwalczania dezinformacji w polskim prawie. Nie mniej jest to kwestia budząca emocje w społeczeństwie i jej uregulowanie wymaga niezwyklej precyzji i silnej partycypacji społeczeństwa w procesie ujmowania zwalczania dezinformacji w porządku prawnym.

Z wyrazami szacunku
Paweł Olszewski
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Departament Spraw Parlamentarnych